

Sygn. akt XII C 160 / 19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu XII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Krzysztof Rudnicki**

po rozpoznaniu w dniu 06.05.2019 r.

we Wrocławiu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **(...) S.A. w B. (KRS (...))**

przeciwko **A. K. (pesel (...))**

o zapłatę 74 814, 86 zł

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego **5 417 zł** kosztów procesu.

XII C 160 / 19

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w B. wystąpił o zasądzenie od pozwanego oznaczonego jako A. K., PESEL (...), kwoty 143 425, 52 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi:

- od kwoty 86 490, 92 zł – od dnia 25.08.2018 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 28 467, 74 zł – od dnia 01.09.2018 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 28 467, 74 zł – od dnia 01.09.2018 r. do dnia zapłaty,

a także o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że sprzedał pozwanemu środki do produkcji rolnej z odroczonym terminem płatności, w efekcie czego wystawił trzy faktury VAT. Towar został odebrany przez pozwanego, mimo to pozwany nie uregulował kwoty należnej powodowi w terminie uwidocznionym w fakturze. W dniu 18.09.2018 r. powód skierował do pozwanego pismo, próbując nakłonić do dobrowolnego uregulowania należności, niestety bez rezultatu.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym dnia 05.11.2018 r., XII Nc 413/18, Sąd nakazał pozwanemu A. K. (PESEL (...)), aby zapłacił na rzecz powoda 143 425, 52 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu.

Od tego nakazu zapłaty pozwany A. K. złożył sprzeciw, w którym wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów procesu.

Pozwany zarzucił, że powództwo jest bezzasadne, a nakaz pozbawiony podstaw prawnych i faktycznych do jego wydania, albowiem po stronie pozwanego brak jest legitymacji procesowej biernej.

Pozwany podniósł, iż nigdy nie zamawiał towarów wskazanych na fakturach VAT, nie nabywał ich ani nie zostały mu one dostarczone. Nie doręczono mu również pisma wzywającego do zapłaty. Na fakturach brak jest potwierdzenia odbioru wskazanego na nich towaru. Nie są one opatrzone datą odbioru, jak również podpisem odbiorcy. Na ich podstawie powód nie może skutecznie dowodzić, iż pozwany nabył wskazany na nich towar. Na fakturach pozwany został błędnie wpisany jako nabywca i odbiorca zarazem. Świadczy o tym również przypisany pozwanemu NIP nr (...). Nie jest to z pewnością numer NIP pozwanego, bowiem ten nigdy nie został mu nadany. Pozwany nie prowadzi działalności gospodarczej. NIP ten należy do innej osoby o takim samym imieniu i nazwisku, co pozwany, będącej dodatkowo przedsiębiorcą od dnia 01.09.2009 r. Z uwagi na datę urodzenia – (...) r. – w dniu 01.09.2009 r. pozwany miałby skończone 15 lat, a zatem wówczas jako osoba nieletnia nie

mógłby zostać wpisany do ewidencji jako przedsiębiorca.

W odpowiedzi na sprzeciw powód zwrócił uwagę, iż sprzeciw podpisała osoba przypisująca sobie status strony pozwanej, a jak sama wskazuje niebędąca pozwaną w sprawie. Wskazał, iż w istocie w sprawie doszło do omyłki, bowiem w pozwie został wskazany nr PESEL nie należący do pozwanego, ale jak wskazuje podpisana pod sprzeciwem osoba do niej, a jednocześnie numer ten jest niezgodny z załączonymi dokumentami i wskazanym w nich numerem NIP, który należy do pozwanego. Powód wskazał, iż numer PESEL wskazany w pozwie uzyskał wyłącznie od pozwanego (nie miał i nie ma dostępu do bazy danych PESEL, by uzyskać takie informacje i zidentyfikować przez nie osoby), który podał go przedstawicielowi handlowemu powoda. Powód nie odpowiada zatem za wprowadzenie w błąd przez pozwanego i podanie błędnego numeru PESEL. Powód dodał, iż osoba podpisująca sprzeciw nie ujawnia w całości i zgodnie z prawdą faktów w sprawie (art. 3 i 6 § 2 kpc), bowiem wskazując w sprzeciwie na osobę trzecią o tym samym imieniu i nazwisku nie podaje, iż jest to jej ojciec o takim samym imieniu i nazwisku, prowadzący gospodarstwo rolne, zamieszkały pod tym samym adresem, co osoba podpisująca sprzeciw. Zatem osoba ta doskonale zdawała i zdaje sobie sprawę, iż powództwo dotyczy jej ojca i zostało skierowane przeciwko pozwanemu A. K., NIP (...).

Powód podniósł, iż pozew wraz z nakazem winien być doręczone poprawnie stronie pozwanej.

Powód podniósł, iż pozwany zawarł umowy sprzedaży środków do produkcji rolnej, objęte załączonymi do pozwu fakturami z powodem reprezentowanym przez przedstawiciela handlowego (...), a towar objęty fakturami został doręczony pozwanemu za pośrednictwem firmy transportowej – pozwany odebrał towar i nie zgłosił żadnych zastrzeżeń co do ilości, rodzaju czy wadliwości towaru, zarówno w datach odbioru, jak i w jakiegokolwiek późniejszej dacie do dnia sporządzenia tej odpowiedzi. Na wszystkich dokumentach wydania widnieją podpisy pozwanego. Załączone do pozwu wezwanie zostało doręczone pozwanemu, a ten nie odpowiedział na wezwanie i nie dokonał żadnej zapłaty, w tym nie zgłosił żadnych zastrzeżeń co do umów i ich wykonania.

Podsumowując powyższe powód podkreślił, iż pozwany nie udowodnił żadnej z przesłanek zwalniających z odpowiedzialności za niewykonanie umowy sprzedaży, w konsekwencji zatem pozwany nie wykonał swojego obowiązku z art 6 kc.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

Powód (...) S.A. w B. dostarczył nabywcy towarów A. K. prowadzącemu gospodarstwo rolne (...) (...) (...) Z., NIP (...), środki ochrony roślin, za co wystawił następujące faktury VAT:

- nr (...) z dnia 26.09.2017 r. – za towar: (...) – łącznie 24 tony – dostawa 18.09.2017 r. – na kwotę 28 467, 74 zł, z terminem płatności 31.08.2018 r.,

- nr (...) z dnia 02.10.2017 r. – za towar: (...) – łącznie 24 tony – dostawa 25.09.2017 r. – na kwotę 28 467, 74 zł, z terminem płatności 31.08.2018 r.,

- nr (...) z dnia 08.02.2018 r. – za towar: (...) – 96, 02 tony – dostawa 22.01.2018 r. – na kwotę 86 490, 02 zł brutto, z terminem płatności 24.08.2018 r.

/ dowód: faktury VAT – k. 6-8; listy przewozowe i dyspozycje wydania – k. 44-52 /

Pod adresem: S. (...) (...) (...) Z. zamieszkują:

- A. K., syn A. i A., Pesel (...), prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...), NIP (...), REGON (...),

- A. K., syn W. i J., Pesel (...), nie posiadający nadanego numeru NIP.

/ dowód: wydruk z CEiIDG – k. 34 i 62; wydruk z bazy PESEL-SAD – k. 55; informacja Naczelnika

US w Z. z dnia 25.04.2019 r. – k. 59; informacja Urzędu Miejskiego

w Z. z dnia 29.04.2019 r. – k. 61 /

Pismem z dnia 18.09.2010 r. powód skierował do A. K., NIP (...), wezwanie do zapłaty 143 425, 53 zł, wskazując numery wystawionych faktur.

Przesyłka została nadana w dniu 18.09.2018 r. w UP (...) i w dniu 21.09.2018 r. trafiła do UP Z. 1.

/ dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 18.09.2018 r. – k. 9-10; wydruk śledzenia przesyłki – k. 52 /

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem pozwany skutecznie podważył legitymację bierną po swojej stronie.

Sąd doszedł do przekonania, że rozpoznanie sprawy nie wymaga przeprowadzenia rozprawy i rozpoznał ją na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 148¹ § 1 kpc. Po złożeniu przez strony pism procesowych w postaci pozwu i sprzeciwu od nakazu zapłaty równoznacznego z odpowiedzią na pozew oraz odpowiedzi powoda na sprzeciw sąd doszedł do wniosku, iż charakter sprawy powoduje, że prowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Rozstrzygnięcie sprawy mogło nastąpić na podstawie przedłożonych przez strony oraz nadesłanych przez Urząd Skarbowy i Urząd Miejski dokumentach. Według art. 148¹ § 3 kpc rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo. Ani powód w pozwie ani pozwany w sprzeciwie nie zażądali rozpoznania sprawy na rozprawie. Powód sformułował wniosek o przeprowadzenie rozprawy pod jego nieobecność, który jedna należało traktować jako standardowy wniosek przewidziany w art. 209 kpc, nie zaś wniosek z art. 148¹ § 3 kpc. Z kolei pozwany w sprzeciwie w ogóle w tym zakresie się nie wypowiedział.

Powód dochodzi od pozwanego należności za dostawę środków ochrony roślin. Ocena całości zgromadzonego w tej sprawie materiału wskazuje jednakże, iż to nie pozwany był kontrahentem powoda, nabywcą i odbiorcą dostarczanych przez powoda towarów.

Powód oznaczył pozwanego poprzez wskazanie jego imienia, nazwiska, adresu zamieszkania i numeru PESEL. W wystawionych przez powoda fakturach VAT jako nabywca i odbiorca dostawy widnieje osoba o takim imieniu, nazwisku i adresie zamieszkania, dodatkowo oznaczona numerem identyfikacji podatkowej NIP. Nie jest to jednakże pozwany w tej sprawie A. K..

Imię i nazwisko stanowią podstawowe elementy identyfikujące osobę fizyczną, jej zasadnicze dobra osobiste, indywidualizujące samą osobę jednostkowo (imię) oraz jej przynależność rodzinną (nazwisko). Powszechnie są jednakże sytuacje, w których różne osoby fizyczne noszą te same imiona i nazwiska, nie będąc nawet ze sobą spokrewnione. W celu rozróżnienia takich osób konieczne staje się sięgnięcie po dalsze dane osobowe, jak data i miejsce urodzenia, imiona rodziców, nazwisko rodowe matki, daty urodzenia rodziców, a w dalszej kolejności imiona i nazwiska dziadków oraz dalszych wstępnych, itp., a niezależnie od tego także adres zamieszkania albo inne dodatkowe dane, w szczególności urzędowe numery identyfikacyjne.

Dane osobowe osób fizycznych służą urzędowej rejestracji tych osób oraz zdarzeń ich dotyczących.

Zgodnie z przepisami art. 2, 3, 6 ust. 1, 8 oraz 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24.09.2010 r. o ewidencji ludności (tj. Dz.U. z 2018 r., poz. 1382) ewidencja ludności polega na rejestracji określonych w ustawie podstawowych danych identyfikujących tożsamość oraz status administracyjnoprawny osób fizycznych, a prowadzi się tę ewidencję w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności (PESEL) raz w rejestrach mieszkańców, prowadzonych w systemie teleinformatycznym; rejestr PESEL jest centralnym zbiorem danych; osobie, której dane są gromadzone w rejestrze PESEL i rejestrze mieszkańców, nadaje się numer identyfikacyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności, tj. jedenastocyfrowy symbol numeryczny, jednoznacznie identyfikujący osobę fizyczną, zawierający datę urodzenia, numer porządkowy, oznaczenie płci oraz liczbę kontrolną.

Numer PESEL stanowi dodatkowe oznaczenie indywidualizujące osobę fizyczną, umożliwiające ustalenie i określenie danych osobowych tejże osoby fizycznej, jej zidentyfikowanie i odróżnienie od innych osób fizycznych ujętych w powszechnych, urzędowych rejestrach osób fizycznych.

Podobną funkcję pełnią:

- dla podatników – numer identyfikacyjny podatnika (NIP) – art. 3 ust. 1 pkt 2, art. 8a, art. 2 ustawy z dnia 13.10.1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 63);
- dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – numer REGON – art. 42 ust. 1 pkt 3, art. 42 ust. 11 ustawy z dnia 29.06.1995 r. o statystyce publicznej (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 649).

Jak wynika z informacji zawartych w bazie PESEL-SAD oraz nadesłanych przez Naczelnika US w Z. i Urząd Miejski w Z., pod adresem: S. (...) (...) (...) Z. zamieszkują:

- A. K., syn A. i A., Pesel (...), prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...), NIP (...),
- A. K., syn W. i J., Pesel (...), nie posiadający numeru NIP.

Powyższe dane wskazują na dwie różne osoby, nie będące bliskimi krewnymi (najbliższa relacja wchodząca w grę to bracia stryjeczni) – z pewnością nie chodzi o ojca i syna, jak przyjął pełnomocnik powoda w piśmie z dnia 02.04.2019 r.

Dane widniejące na fakturach VAT wystawionych przez powoda, a także na dyspozycjach wydania, wskazują, iż kontrahentem powoda była pierwsza z wymienionych osób, tj. A. K., PESEL (...), który posługuje się dodatkowo numerem NIP (...). Nie jest on jednakże pozwanym w sprawie. Pozwana została osoba fizyczna o tym samym imieniu, nazwisku i adresie zamieszkania, ale innym numerze PESEL, nie posiadająca takiego numeru NIP, co więcej w ogóle nie posiadająca takiego numeru.

Całkowicie chybione są uwagi pełnomocnika powoda zawarte w piśmie z dnia 02.04.2019 r. dotyczące identyfikacji osoby będącej pozwanym w sprawie, w szczególności konieczności ponownego doręczenia pozwu i nakazu zapłaty.

Sąd skierował odpis nakazu zapłaty do osoby o danych podanych w pozwie. Również sprzeciw od nakazu zapłaty został przez tę właśnie osobę wniesiony. Sprzeciw złożył w imieniu pozwanego zawodowy pełnomocnik, ale w dokumencie pełnomocnictwa wyraźnie zostało wskazane, iż udzielił go A. K., PESEL (...), czyli pozwany oznaczony w pozwie, inaczej

mówiąc – strona przeciwna tego procesu będąca adresatem roszczenia powoda oraz adresatem nakazu zapłaty. Nie ma żadnych uzasadnionych przyczyn ku temu, aby doręczać ponownie nakaz zapłaty, tym razem innej osobie. Nakaz został doręczony pozwanemu opisanemu w pozwie i tenże pozwany złożył od niego sprzeciw.

Jednakże pozwany w tej sprawie A. K., PESEL (...), nie jest stroną materialno-prawnego stosunku dostawy (sprzedaży), mającego stanowić źródło dochodzonego przez powoda roszczenia. Umowę dostawy z powodem prawdopodobnie zawarła inna osoba, również nosząca imię i nazwisko A. K., ale mająca inny numer PESEL, prowadząca działalność gospodarczą oraz gospodarstwo rolne i posługująca się w obrocie numerem NIP (...).

W takiej sytuacji zachodzi po stronie pozwanego brak legitymacji procesowej biernej w tej sprawie. Legitymacja procesowa nie jest instytucją prawa procesowego, ale materialno-prawną przesłanką procesu, będącą konsekwencją powstania sporu na tle oznaczonego stosunku materialno-prawnego. Tylko osoba będąca stroną relacji materialno-prawnej może być stroną procesu cywilnego, czyli posiadać w tym procesie legitymację do występowania po jednej ze stron (czynną – po stronie powoda lub bierną – po stronie pozwanego).

Zgodnie z art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Normie tej w warstwie procesowej odpowiadają art. 3 kpc, wedle którego strony zobowiązane są przedstawiać dowody, oraz art. 232 kpc, stanowiący, że strony zobowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

Obowiązek dowodzenia w tej sprawie spoczywał w pierwszej kolejności na powodzie, który winien był wykazać, że osoba wskazana jako pozwany w sprawie zamówiła oznaczony towar za cenę wskazaną w fakturach i towar ten został jej dostarczony, czyli związane stron określoną umową rodzącą po stronie pozwanego zobowiązanie do zapłaty sumy pieniężnej żądanej pozwem. Powód z tego obowiązku nie wywiązał się należycie. Powód przedstawił faktury, a następnie dowody wydania z magazynu. Nie przedłożył żadnego dokumentu potwierdzającego samą treść zamówienia i osobę zamawiającą dostawę towaru. Nic nie wskazuje, aby była to inna osoba niż ta wymieniona w fakturach, czyli rolnik/przedsiębiorca A. K., NIP (...).

Z uwagi na jednoznaczność materiału dowodowego obejmującego dokumenty sąd uznał za niecelowe prowadzenie dowodu z zeznań świadka M. W.. Powód zgłosił tenże dowód na okoliczność współpracy stron, zamówień pozwanego, zawarcia i wykonania umów, podania danych przez pozwanego, jednakże w piśmie z dnia 02.04.2019 r. poza samym zgłoszeniem wniosku dowodowego nie przedstawił żadnych konkretnych okoliczności faktycznych, jakie miałyby zostać w ten sposób ustalone. Nie podał np. kiedy i gdzie świadek miał kontakt z A. K., PESEL (...), w jakich okolicznościach miało dojść do złożenia przez niego zamówienia, itp. Okoliczności wskazane w tezie dowodowej są zbyt ogólne i zdają się raczej wskazywać na próbę ratunku powoda przed niekorzystną sytuacją procesową, a nie faktyczną potrzebę udowodnienia roszczenia.

Całkowicie chybione było stanowisko powoda, jakoby to pozwany nie udowodnił „okoliczności zwalniających z odpowiedzialności za niewykonanie umów sprzedaży”. Skoro pozwany nie był stroną takich umów, nie musiał nic takiego udowadniać. Ponadto powód dochodzi zapłaty za dostarczony towar, czyli domaga się wzajemnego świadczenia pieniężnego na podstawie art. 535 kc, a nie odszkodowania za niewykonanie umowy na podstawie art. 471 kc.

Nietrafnie też pełnomocnik powoda podniósł, iż na wszystkich dowodach dostawy widnieje podpis pozwanego. Dyspozycje wydania z 18.09.2017 r. i 25.09.2017 r. opatrzone są pieczętką o treści: Gospodarstwo Rolne (...) (...) (...) Z. NIP (...) i podpisem: K.. Listy przewozowe na k. 48-51 opatrzone są podpisem: K. A., podobnym do podpisu pozwanego pod sprzeciwem i pełnomocnictwem. Podpis ten potwierdza jednakże wyłącznie odebranie towaru w znaczeniu jego fizycznego przejęcia, czyli potwierdza dokonanie dostawy pod właściwym adresem. Samo faktyczne odebranie towaru przez pozwanego nie czyni go jeszcze zamawiającym tenże towar, czyli jego nabywcą (kupującym w rozumieniu art. 535 kc), zobowiązanym do zapłaty za tenże towar. Nabywcą tym jest osoba wskazana w fakturze. Można też dodać, że w listach przewozowych odbiorca towaru oznaczony jest jako: (...), czyli (...), czyli tak, jak przy poprzednich dostawach.

Powód nie udowodnił także doręczenia pozwanemu wezwania do zapłaty. Do pisma z dnia 02.04.2019 r. został dołączony wydruk śledzenia przesyłki, a właściwie skan strony internetowej, który jest niekompletny – wskazuje na przekazanie przesyłki do UP (...) ale już nie na awizowanie przesyłki oraz jej wydanie konkretnej osobie. Nie wiadomo zatem, czy przesyłka w ogóle została komukolwiek wydana czy też zwrócona do nadawcy.

W przedstawionych okolicznościach należy stwierdzić, iż pozew został skierowany przeciwko pozwanemu pozbawionemu legitymacji biernej.

Brak legitymacji procesowej czynnej lub biernej prowadzi zawsze do oddalenia powództwa.

Brak jest podstaw prawnych do dokonywania jakiegokolwiek przekształcenia podmiotowego polegającego na przyjęciu, że pozwanym jest osoba fizyczna o imieniu i nazwisku A. K., ale odmiennych pozostałych danych osobowych. Powód pozwał konkretnego A. K., którego zindywidualizował numerem PESEL, a zatem rozstrzygnięcie sprawy wymagało oceny relacji między powodem a tą właśnie, konkretną osobą fizyczną.

Błędne oznaczenie pozwanego przez będącego autorem pozwu zawodowego pełnomocnika powoda może obciążać wyłącznie tegoż pełnomocnika i skutkować jedynym możliwym, negatywnym rozstrzygnięciem w postaci oddalenia powództwa.

Pozwanemu jako wygrywającemu sprawę przysługuje na podstawie art. 98 kpc zwrot kosztów procesu obejmujących wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zgodnie z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – 5 400 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.